

DUITSCHLAND en Aangrenzende Rijken.

FRANKFORT den 16 October. Uit het dagboek van de belegering van Missolongi, tot het einde van Augustus, blijkt, dat de Seraskier, welke als een gewone Troep wordt afgeschilderd, wreed en onvertzaagd, doch zonder militaire of staatkundige kennis, zijne magt had vereenigd voor genoemde vesting en voor Salona, en dat mitsdien oostelijk Griekenland op dien tijd van de tegenwoordigheid des vijands was ontslagen; zoodanig, dat een deel der gewapende magt uit die oorden de bezetting van het bolwerk van Griekenland was komen versterken, en een ander deel zich in den rug van het turksche leger begon uittebreiden en den toevoer tot hetzelfde afteknippen; weshalve dan ook reeds gebrek, en ten gevolge daarvan ziekte en moedeloosheid in 't leger der Turken begonnen te heerschen.

De Turken bepaalden hunne werken tot eenen zwaren dam, tegen over het bastion Franklin, welke dam van weerskanten van redouten was voorzien, en van welken zij bres trachtten te schieten. De ingenieur der Grieken, *Cochini*, had echter zijne medegenooten gerust gesteld en herhaalde malen verzekerd, dat men van dien dam even min iets beslissends als van de overige werken der Turken te duchten had.

De vijandelijkheden bepaalden zich tot eenige wederzijdsche schoten, waardoor soms enkele personen getroffen werden, en ertelike gelukkige uitvallen van de zijde der Grieken. Met zons op- en ondergang hoorde men steeds in de vesting het gebed van 't turksche leger.

— Brieven uit Corfu, van den 18 September, melden het volgende:

Ibrahim-pacha heeft eindelijk het binnenland van *Mona* ontruimd, en op zijnen terugtocht het land geheel verwoest. In de eerste dagen van September, kwam hij te Navarino, van waar hij in de maand Mei met de schitterendste uitzigten vertrokken was, weder aan. Spoedig na zijne terugkomst, vernieuwde zich de oneenigheid met den tweeden kommandant *Huissein*-beij, die op den terugtocht eenen aanvang genomen had. *Ibrahim*-pacha en *Huissein*-beij geraakten in hevige woordenwisselingen; de eerste schoot een pistool op *Huissein*-beij af, en doodde hem op de plaats. Dit voorval, hetwelk in onderscheidene brieven gemeld wordt, zou op de troepen van *Huissein*-beij zulk eenen indruk gemaakt hebben, dat zij onder *Ibrahim* niet meer dienen, maar alleen de van Candia medegekomene beijs gehoorzamen willen. Grieksche brieven, die echter geen groot geloof verdienen, willen zelfs wenen, dat daarop een neef van *Huissein*-beij, uit wraak, *Ibrahim*-pacha onvoorziens ter neder geschoten heeft. In allen gevallen kunnen de ontstane oneenigheden tusschen de Turken en Egyptenaren, verbonden met den terugtocht van *Ibrahim*-pacha en den opstand in Candia, zeer voordeelig voor de Grieken worden.

Van den 17 October. Het dagblad van Rome meldt insgelijks bovenstaande tijdingen, in dezer voege:

„Brieven uit *Ithaka* en *Missolonghi* berigten, dat *Ibrahim*-pacha door een pistoolschot den pacha van Candia gedood, en daarop door eenen neef van den laatst gemelden mede is ter neder geschoten geworden.

FRANKRIJK.

BAJONNE den 11 October. Men meldt uit Madrid van den 6, dat aldaar alles rustig is, en dat men met verlangen den uitslag van de werkzaamheden van de nieuwe junta te gemoet ziet, omtrent welke onderscheidene geruchten in omloop waren, doch niets zekers bekend was. Men meldt op dit oogenblik niets van benden, welke met eenig staatkundig oogmerk de provincien doorkruisen, maar wel van de meer en meer toenemende onveiligheid der wegen door gewone straatrovers, het gevolg der algemeene ellende.

MARSEILLE den 10 October. De nieuw gestichte protestantsche kerk is gisteren ingewijd met eene ter zake passende plegtigheid, en onder een grooten toevloed van lieden, die, ofschoon van eene verschillende geloofsbelijdenis, echter prijs stellen op de uitoefening van den openbaren christelijken godsdienst. — De stedelijke overheid, schoon behoorlijk uitgenoodigd, heeft geweigerd, om deze plegtigheid bij te wonen. De niets waardige redenen, voor deze kwalijk passende weigering opgegeven, hebben bij de groote meerderheid der inwoners eenen onaangename indruk gemaakt, en aanleiding gegeven tot de aanmerking, dat verscheidene personen, welke thans nog in 't bestuur gezeten zijn, en die zich thans zoo gedwee betoonen voor eene welbekende partij der fransche geestelijkheid, in vroegere dagen, onder het keizerlijk bewind, en vooral ten tijde der mishandeling van Paus *Pius VII*, eenen geheel anderen toon voerden.

— Eene brik, dezer dagen uit Alexandrie aangekomen, heeft den franschen generaal *Livron* overgevoerd, wel-

ke steeds in dienst is van den Onderkoning van Egypte. De generaal brengt de goedkeuring mede van een contract, waarbij zeker huis hier ter stede zich verbindt, om voor genoemden landvoogd aantebouwen, twee fre-gatten, elk van 60 stukken. Gemeld Huis zal ten dien einde beschikken over de timmerlieden en de magazijnen van 't gouvernement, tegen vastgestelde prijzen, en zich bedienen van de talenten van een der Rijks constructeurs, welke bepaaldelijk daartoe uit Toulon herwaarts zal komen. De bouw van een derde schip, eene korvet van 24 stukken, moet, bij gebrek aan hout, achterwege blijven. — De handelstand is niet zonder vrees, dat een en ander voor de fransche koopvaarders van de zijde der Grieken gelijke vervolgingen zal te weeg brengen, als de oostenrijksche reeds ondervonden.

Met dezelfde brik verneemt men, dat de vereenigde turksche en egyptische vloot eenige duizend man egyptische troepen aan boord heeft genomen, en de haven van Alexandrie heeft verlaten, ten einde een deel dezer troepen op Candia, en de overige op Morea te ontschepen.

PARIS den 16 October. Z. M. de Koning is gisteren van Compiègne teruggekomen.

Volgens een ministerieel blad zullen de Kamers niet voor in het laatst van Januarij of in het begin van Februarij bijeenkomen.

— De landlieden woonachtig in den omtrek van het landgoed van den generaal *de la Fayette*, hebben denzelven met de meeste eerbewijzing ontvangen. Men heeft hen laten begaan, en het feest heeft, zonder eenige wanorde, tot laat in den nacht geduurd.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 15 October. Heden avond is Z. K. H. Prins *Frederik* met zijne echtgenoot, vergezeld door Prins *Frederik Hendrik Albert* van Pruisen, onder het spelen der klokken, en het gejuich eener groote menigte, alhier aangekomen, en aan het voormalig paleis van H. H. K. K. H. H. de Prinsessen *Douarières* van Oranje-Nassau en van Brunswijk afgestapt, tegen over hetwelk door de zorg der regering, eene fraaije zuil, met toepasselijke opschriften en zinnebeelden was opgericht, waaronder een orkest was geplaatst, 't geen zich bij afwisseling deed hooren. — Bijzondere zoo wel als openbare gebouwen waren verlicht, en het schoone weder verhoogde het genot van dit feest; en bij deze gelegenheid is er van wegens de regering dezer stad, aan de behoeftigen, eene aanzienlijke uitdeeling van brood en kaas gedaan.

BRUSSEL den 17 October. Heden is het *Collegium Philosophicum* te Leuven, in 't bijzijn van een talrijk publiek, met eene betamelijke plegtigheid geopend. Na dat de Universiteit, benevens de stedelijke en militaire overheid, eene mis van den H. Geest in de St. Pieterskerk had gehoord, heeft de aftredende rector *Birnbaum* verslag gedaan van den toestand der Academie, en de hoogleeraar *Dumbeck* het rectoraat aanvaard. Na het beëdiging van de leeraren van het voornoemd collegie, heeft de presiderende curator, de heer *d'Onijn de Chastre*, hetzelfde geopend verklaard. De hoogleeraar *de Greuve* heeft de plegtigheid met eene roepasselijke aanspraak besloten. — De curatoren hebben bij deze gelegenheid een gastmaal gegeven, waar bij 80 personen zijn genoodigd. De geheele stad heeft deel genomen aan deze feestviering; de meeste huizen, welke in den weg van den optogt lagen, waren versierd.

BRUSSEL den 15 October. Het exercitie-kamp van *Nimij-Maizières*, bij *Mons*, is gisteren onthouden; de divisie van deze stad is in hare kwartieren teruggekeerd. Het dagblad van *Mons* behelst het volgende artikel wegens de godsdienst viering in dat kamp:

„De wapens tot bundels vereenigt, kaatsen de stralen der zop terug, doch deze wapens kondigen op dit oogenblik noch verwoesting, noch oorlog aan. . . Eens klaps doet zich de trom hooren, en weldra zie ik de verschillende troepen zich vereenigen, om zich vervolgens in twee corpsen te scheiden. Het eene corps begeeft zich noordwaarts naar de hoogte des heuvels, het andere naar een altaar in het oosten opgericht; twee leeraars van den katholieken en protestantschen eerdienst maken zich gereed, om, ieder van zijnen kant, aan den Vader aller menschen, gebeden optezenden. Rooms-katholiek zijnde, volg ik mijne geloofsgenooten, om eene plegtigheid bij te wonen, welke mij te diepen indruk heeft gegeven, dan dat ik die ooit zoude vergeten. Te midden eener wijd uitgestrekte vlakte, viert een priester, in zijne gewijde kleeding, de mysterien van onzen heiligen godsdienst, in tegenwoordigheid eener menigte menschen, bij den aanblik eener heldere zon, die aan den Godsdienst schijnt deel te nemen, onder het azuur des hemels, het eenige dak van den

(Het vervolg op den kant van deze bladzijde.)

verschillen, te verdelen; hier op deze plaats, maar 250 jaren vroeger, werd een groot aantal mijner medemenschen om geloofs-gevoelens aan den schandpaal gebonden, en ziet thans zingen ter zelfde tijd en plaats, katholieken en protestanten Gode lof en roepen zijnen bijstand in.”

— Den schoonen en grootsten diamant in de wereld, bezit een Prins of Rajah van *Mattan*, een district in het westelijk gedeelte van *Bornso*. Dezelve is van het schoonste water en weegt 367 karaten, terwijl de beroemde diamant van *Piss*, slechts 127 karaten zwaar is. Dezelve is van gedaante eifond, met eene kleine holte aan het spits einde. Men heeft denzelven, ongeveer 80 jaren geleden, te Landete gevonden, en hij heeft dik-

(Het vervolg op de andere bladzijde.)

diende tot grondslag van zijne onderwijzing. Daar geen beelden, geene ceremonien, geene afbeeldingen, die door de zinnen tot de ziel spreken, geene voorbedding die den mensch behulpzaam is om zich tot God te verheffen; maar gebeden, met luider stem en gemeenschappelijk uingesproken, vormen eene overeenstemming die getuigt van de eenparigheid van wil en gevoel. Ik kan niet zeggen welk eene andere soort van indruk ik op dit oogenblik ontwaarde: al die menschen, zeide ik bij mij zelven, bidden te gelijk tot den eerigen Opperheer der wereld, en hunne wenschen worden gelijkelijk ontvange, ofschoon hunne wijze van bidden niet dezelfde is. In andere tijden waren het zwaard en het vuur voor zoo veel en nauwelijks toetelkend, om diegenen welke van geloof

tempel, onder hetwelk op dit oogenblik de gebeden worden opgezonden, in overeenstemming van eene aangename muziek. Dit eenvoudig altaar, het teken der verlossing dragende, die middelbaar tusschen den mensch en God, dat treffend tooneel eener vreedzame maar heerselijke natuur, die zachte en lieflijke harmonie, dat verzamelde volk om zijnen Schepper hulde te bewijzen, alles vereenigde zich om mij in eene stemming te brengen, welke zich niet beschrijven laat.

„Van de verrukkingen op dit oogenblik terug gekomen, kon ik niet nalaten mijne oogen te wenden naar den kant der vlakte alwaar de protestantsche leeraar zijne hoorders het woord van God verkondigde. De gepende bijbel, op eene piramide van trommen geplaatst,

